

Προς διαβούλευση οδεύει το σχέδιο νόμου για τις αλλαγές στα Δημόσια Έργα

Σε Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή έχει περάσει πλέον το νομοσχέδιο για τις μεγάλες αλλαγές του νόμου για τα δημόσια έργα. Είναι μία τομή στην οποία η κυβέρνηση αποδίδει μεγάλη σημασία και αποτέλεσε μάλιστα σημείο των εξαγγελιών του πρωθυπουργού, Κυριάκου Μητσοτάκη από τη ΔΕΘ, το Σάββατο βράδυ. Με την ολοκλήρωση της Επιτροπής, το νομοσχέδιο θα βγει σε διαβούλευση από το επισπεύδων υπουργείο, το Ανάπτυξης και Επενδύσεων και ακολούθως θα κατατεθεί στη Βουλή για να ψηφιστεί.

Κώστας Καραμανλής: Θεσμοθέτηση αμερόληπτων διαδικασιών

Στο υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών όπου έγιναν μερικές από τις βασικότερες παρεμβάσεις για να μπορέσει να λειτουργήσει αποτελεσματικότερα ο νόμος, η ικανοποίηση είναι εμφανής καθώς θεωρούν τις παρεμβάσεις κλειδί για την υλοποίηση νέων έργων.

Στην πρόσφατη ενημέρωση διαπιστευμένων δημοσιογράφων του υπουργείου ο Κώστας Καραμανλής αναφέρθηκε στις αλλαγές του νόμου σημειώνοντας πως “Στόχος μας είναι να διορθωθούν οι κακές πρακτικές του παρελθόντος, να θεσμοθετηθούν πιο γρήγορες, αξιόπιστες και αμερόληπτες διαδικασίες τόσο στην ανάθεση όσο και στην εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων, που θα βασίζονται στην καλή συνεργασία των 2 πλευρών, ενώ παράλληλα γίνεται προσπάθεια να μειωθούν οι χρόνοι επίλυσης των διαφορών, καθώς και να περιοριστούν οι λόγοι που οδηγούν σε διαφωνίες. Η τροποποίηση του Νόμου θα γίνει σε ένα ενιαίο νομοσχέδιο.”

Οι μεγάλες αδυναμίες του νόμου 4412/2016 για τις δημόσιες συμβάσεις είναι λίγο-πολύ γνωστές. Αέναιες διαγωνιστικές

διαδικασίες που μεταβάλουν τον διαγωνισμό σε δικαστική υπόθεση, υπερβολικές εκπτώσεις που “σκοτώνουν” τα έργα και την αγορά, αργή εκτέλεση των έργων κ.α. Τα προβλήματα έχουν γίνει γνωστά ενώ εκατοντάδες διαγωνισμοί όλων των ειδών και όλων των κατηγοριών σήμερα παραμένουν εγκλωβισμένοι στα “δίχτυα” του νόμου. Μάλιστα έχουμε δει το φαινόμενο σε διαγωνισμούς μεγάλου προϋπολογισμού, όπως η Γραμμή 4 του Μετρό να μην μπορούν να τελεσφορήσουν ακριβώς λόγω της πολυπλοκότητας του νόμου.

Γιώργος Καραγιάννης: Στόχος η εξάλειψη παθογενειών και η αλλαγή νοοτροπίας

Με το θέμα της τροποποίησης του νόμου έχει ασχοληθεί εκτενώς ο Γενικός Γραμματέας Υποδομών, Γιώργος Καραγιάννης ο οποίος μιλώντας στο yrodomes.com δήλωσε πως “Βασικοί γνώμονες της προσπάθειάς μας να τροποποιήσουμε το Ν. 4412 είναι η εξάλειψη παθογενειών δεκαετιών, η αλλαγή της νοοτροπίας με στόχο την γρήγορη, αξιόπιστη, και με κανόνες διαφάνειας και αμεροληψίας, εκτέλεση δημόσιων έργων και μελετών.

Για να επιτευχθεί αυτή η προσπάθεια, συστάθηκαν επιτροπές και ομάδες εργασίας στις οποίες συμμετείχαν νομικοί, εκπρόσωποι φορέων της αγοράς, υπηρεσιακοί παράγοντες που εξέθεσαν τις απόψεις του και σήμερα οδηγηθήκαμε πλέον σε μια συνολική πρόταση αναβάθμισης του 4412, που είναι ώριμη για μια ευρεία διαβούλευση ώστε να αποτελέσει νόμο του κράτους με σεβασμό στο ενωσιακό δίκαιο και στους κανόνες της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος. Ήδη τα αποτελέσματα αυτής της επίπονης διαδικασίας αξιολογούνται από Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή με τη συμμετοχή δικαστών, καθηγητών και νομικών που συστήθηκε και λειτουργεί”.

Συστάθηκαν ομάδες εργασίες που σημείο-σημείο εντόπισαν τα προβλήματα του νόμου και άρχισαν να βλέπουν τις απαραίτητες προσαρμογές. Στο στόχαστρο μπήκαν οι μεγάλες εκπτώσεις, οι ενστάσεις και η εκτέλεση των έργων για να βελτιωθεί το δυσμενές κλίμα, όπως αυτό διαμορφώθηκε από την εφαρμογή του ν.4412/2016 και ετοιμάστηκαν πάνω από 70 άρθρα.

Σήμερα το yrodomes.com σας παρουσιάζει τους βασικούς άξονες που θα τροποποιήσουν τον νόμο των δημοσίων συμβάσεων και οι οποίες αναμένονται από την αγορά:

Χαμηλές Προσφορές- Εγγυήσεις

-Ειδική αιτιολόγηση προσφορών με απόκλιση μεγαλύτερη του 10% από τον μέσο όρο των προσφορών. Σε περίπτωση άρνησης – κατάπτωση εγγύησης. Πρόκειται για μία βασική αλλαγή που στόχος της είναι η αποτροπή των προσφορών που έχουν απλά ως στόχο την απόκτηση ενός έργου ακόμα και από εταιρείες που στην πραγματικότητα αδυνατούν να το εκτελέσουν με αποτέλεσμα το έργο να μην τελειώνει ποτέ και η Αναθέτουσα Αρχή να αδυνατεί να το ελέγξει επαρκώς.

– Συνολική προκαταβολή εγγύησης καλής εκτέλεσης και όχι μερική. Αυστηροί κανόνες αποδέσμευσης. Εδώ είναι ένα κλειδί, ένα “μαξιλαράκι” ασφαλείας το οποίο προβλέπει την συνολική απόδοση της εγγυητικής καλής εκτέλεσης κυρίως για έργα του ΕΣΠΑ, για να μην γίνεται “ανακύκλωση” του χρήματος της εγγυητικής μέσα από την εκτέλεση του έργου. Δίνει προβάδισμα σε υγιείς εταιρείες που μπορούν να εκδώσουν εγγυητικές επιστολές.

– Κατάργηση δυνατότητας μεταβολής της προσφοράς κατά την εκτέλεση της σύμβασης. Αυτό σημαίνει πως αν υπάρχει για παράδειγμα σφάλμα σε μία μελέτη δεν θα μπορεί να αλλάξει το οικονομικό αντικείμενο σε βάρος της Αναθέτουσας Αρχής. Ωστόσο όπως θα δούμε παρακάτω υπάρχει η δυνατότητα για τους αναδόχους να προσφύγουν σε διαιτησία.

Ενστάσεις

-Σύντμηση των προθεσμιών άσκησης και έκδοσης απόφασης. Εδώ έχουμε μία σημαντική αλλαγή σε αποφάσεις για παράδειγμα από μία επιτροπή ή μία υπηρεσία ή ένα συμβούλιο κλπ τ

-Επίσπευση των διαδικασιών της οριστικής δικαστικής διάγνωσης των διαφορών. Εξυγίανση του τομέα παραγωγής και εκτέλεσης

έργων και μελετών. Πιο σύντομες διαδικασίες για να μπορέσουν οι διαγωνισμοί να ολοκληρώνονται πιο σύντομα, στο πλαίσιο πάντοτε του εφικτού.

-Εξυγίανση του τομέα παραγωγής και εκτέλεσης δημόσιων έργων και μελετών

Εκτέλεση Έργων

-Εκσυγχρονισμός πλαισίου.

-Εκσυγχρονισμός της επίβλεψης των έργων και των μελετών με την παράλληλη εισαγωγή ανεξάρτητων μηχανικών ή όπου απαιτείται ιδιωτικών φορέων επίβλεψης.

-Καταπολέμηση συμπληρωματικών συμβάσεων κατά την εκτέλεση. Εδώ “κρύβεται” μία από τις μεγάλες πληγές της εκτέλεσης έργων η οποία πολλές φορές συνδέεται και με τις μεγάλες εκπτώσεις. Συνήθως μία μεγάλη έκπτωση ακολουθείται και από διεκδικήσεις κατά τη διάρκεια του έργου με αποτέλεσμα τελικά η έκπτωση να συρρικνώνεται και το έργο να καθυστερεί χρονικά.

-Τήρηση ηλεκτρονικού ημερολογίου εργασιών. Σήμερα αυτό που υπάρχει είναι το γραπτό ημερολόγιο έργων γίνεται ψηφιακό που σημαίνει πως “ότι γράφει δεν ξεγράφει” αλλά υπάρχει και διαθέσιμο άμεσα στην Αναθέτουσα Αρχή.

-Σύντμηση προθεσμιών.

-Υποχρεωτικοί αιφνιδιαστικοί έλεγχοι αναθέτουσας αρχής. Σκοπός της συγκεκριμένης προσθήκης είναι να μην νεκρώνουν τα εργοτάξια χωρίς να το γνωρίζει η Αναθέτουσα Αρχή και το οποίο προκαλεί καθυστερήσεις στην εκτέλεση των συμβάσεων.

-Αντικειμενικοποίηση κριτηρίων ανάθεσης

-Ορισμός διαιτησίας ως μέθοδος επίλυσης διαφορών. Πάγιο αίτημα των φορέων γιατί έτσι καταργείται η προστριβές με τις αναθέτουσες αρχές και με την οποία θα επιτυγχάνεται γρηγορότερα η απόδοση δικαιοσύνης (και απόδοσης χρηματικών

διαφορών). Θεωρείται ότι βάζει φράγμο σε “αμφισβητούμενες αποφάσεις” από τις Αναθέτουσες Αρχές.

Επείγουσες Ανάγκες σε Συμβάσεις μικρής οικονομικής αξίας

-Αποκλεισμός της «κατ’ επάγγελμα» ανάθεσης συμβάσεων στους ίδιους αναδόχους. Εδώ γίνεται προσπάθεια ώστε να σταματήσει το φαινόμενο, η ίδια εταιρεία να λαμβάνει συνεχώς συμβάσεις για το ίδιο αντικείμενο, αφηνοντας σκιές για την αντικειμενικότητα των κριτηρίων.

– Κατάργηση κλήρωσης για τις απευθείας αναθέσεις. Είναι ένα πάγιο αίτημα των ΟΤΑ για να μπορούν να αναλαμβάνουν έργα ικανές και όχι “τυχαίες” εταιρείες.